

MSSNDCLRCQ  
Meessen De Clercq

JOSÉ MARÍA SICILIA

*Light on Light*

17 janvier - 29 février 2020

*J'ai toujours souhaité que mes oeuvres aient la légèreté  
et la gaieté du printemps qui ne laisse jamais soupçonner le travail qu'il a coûté*  
Brief van Henri Matisse aan Harry Clifford

Voor zijn vijfde solotentoonstelling brengt **José María Sicilia** een nieuwe serie die hij *Light on Light* noemt. De titel beschrijft de werken perfect, aangezien ze tot stand kwamen door het vertalen van een experiment met betrekking tot de diffractie van het licht door de fysicus Thomas Young in 1801. Het experiment in kwestie biedt inzicht in het golvende karakter van het licht. Sicilia heeft hier al jarenlang grote interesse in, waarbij het zijn doel is om het licht te vertalen in zichtbare vormen. "Het licht tonen": wat een nobele insteek! Het is niet de wiskundige nauwgezetheid die de kunstenaar hier interesseert, maar een ontleding, een transcriptie, een vertaling van het licht in zichtbare vormen.

De werken van deze serie bestaan elk uit twee ragfijne lagen zijde die over elkaar geplaatst werden. Op elke laag werd met diverse kleuren zijde geborduurd. De twee lagen die op korte afstand van elkaar liggen, vragen het oog van de bezoeker om in te zoomen, details te bestuderen, de verschillende niveaus in beschouwing te nemen. Deze opeenstapeling van informatie lijkt te suggereren dat er iets anders bestaat dan wat het oog dadelijk ziet. Het verborgene en achterliggende verleent een rijkdom aan het geheel, en levert voor de kijker meer op dan wat er op het eerste zicht te zien is. Alsof er zoiets is als een onderliggende waarheid, of alsof de illusie van het zien permanent is.

Deze logica van transparantie is doorheen de praktijk van Sicilia aanwezig, van zijn werken in bijenwas tot zijn meer recente werken waarin vogelzang het uitgangspunt vormde. Toch kan men in *Light on Light* een nieuwe behoefte ontwaren om enerzijds technische limieten te verkennen en anderzijds de kijker ertoe te verleiden om zijn gezichtspunten af te wisselen. Het is een fascinerende ervaring om werken van opzij te bekijken en om dan dichterbij te komen, om van invalshoek te wisselen en zo te beseffen hoe ongelooflijk rijk de kleuren in zijde zijn! Sicilia speelt met licht en kleuren zoals een meesterschilder deed in de Middeleeuwen. De drie grote werken in de achterste ruimte doen dan ook denken aan glas-in-loodramen. Ze dragen de uitbundigheid van de natuur in zich en de hypnotische kracht van het verhevene. Hier zien we dan ook de idee van een "kunst van het evenwicht, van puurheid, van rust" zo kostbaar voor Matisse, die er is om te kalmeren en de kijker ontspanning te bieden. Het is een puurheid die een resultaat is van de vreugde die door kleuren wordt overgebracht, door de dynamiek en de vitaliteit van de lijnen. Bij het bekijken van deze werken over het licht ziet men dat Sicilia evenzeer tekent als schildert. Interessant in deze context is de opmerking van de Britse antropoloog Tim Ingold, die de aandacht vestigt op het Engelse werkwoord "to draw" (zowel "trekken" als "tekenen"), dat twee verschillende manuele activiteiten duidt: draden hanteren en sporen nalaten. Het werk van Sicilia is emblematisch in dit opzicht want de draden transformeren zich tot sporen. Ze worden geborduurd op een oppervlak, maar creëren en definiëren ook het oppervlak als een geometrisch plan.

José María Sicilia heeft steeds gewerkt met de blik gericht op de wijde ruimte, daar waar de horizon verschijnt, zonder zich te bekommeren over grenzen. Hij heeft steeds de omzwerfing van de blik bevoordeeld ten opzichte van de verplichting om iets te begrijpen of heel precies te zien. Eigenlijk toont hij ons via zijn aanpak het leven in haar labyrintische complexiteit, waarbij de draad van Ariane onmiddellijk in gedachten komt - de draad die Ariane aan Theseus gaf om aan het door de Minotaurus beheerste doolhof te ontsnappen. In *Light on Light* kan men dan ook werken zien die ons helpen om aan het labyrint te ontsnappen.

Sicilia heeft een rijk internationaal parcours. Het universele karakter van Sicilia's werk wordt mondiaal geapprecieerd, getuige de aanwerving van zijn werken door: MoMA, New York en Solomon R. Guggenheim, New York (VS), Museo Nacional d'Arte Reina Sofia, Madrid (Spanje), CAPC, Bordeaux en Centre Pompidou, Parijs (Frankrijk), National Gallery of Australia, Canberra (Australië), MAC'S, Grand-Hornu (België), Galleria d'Arte Moderna, Turijn (Italië), Museum of Modern Art, Gunma (Japan).